

## Leikkuri karsii tiedettä ja tutkimusta

Tätä sanomaa on ikävä kirjoittaa ja varmaan myös raskasta lukea. Ajankohtainen hallitusohjelma ohjaa nimittäin väistämättä siihen, että yliopistot ja niiden edellytykset tehdä tutkimusta heikkenevät. Sama kohtalo lienee edessä kaikilla tutkimusta tekevilla laitoksilla? Yliopistot ovat vaan nyt tikun nokassa. Yliopistoindeksi jäädytetään, mahdollisuudet tutkimusrahoitukseen kaventuvat, yliopisto ja tutkimustyö houkuttelevana uravaihtoehtona tärveltyvät, negatiivinen yhteys tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laatuun saa alkunsa pidemmällä aikavälillä jne. Lista tutkimukseen vaikuttavista tekijöistä on ikävä ja pitkä, jota nyt jokainen voi politisoida parhaaksi katsomallaan tavalla. Hallinnon tutkijat tietävät, että tätäkin asiaa voi selvittää esimerkiksi tutkimukseen kiinnittyvien rakenteiden, prosessien ja toimijoiden kautta pääsemättä kuitenkaan kovin uskottavaan lopputulemaan.

Merkityksellistä on, että tutkimukseen satsaaminen on pitkäkestoista toimintaa. Perikato ei synny hetkessä, mutta menestystäkään ei saada aikaseksi lyhytjännitteisellä toiminnalla. Hallinnon tutkimus on selvästi aikakaudella, jossa mahdollisuudet tehdä korkeatasoista tiedettä ja esimerkiksi tutkimukseen perustuvaa opetusta ovat kuitenkin kaventumassa. Suuntaus on huolestuttava. Suomessa lähitulevaisuuden tavoitteena on toki saada tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laatua ja vaikuttavuutta myönteiseen suuntaan sekä edistää esimerkiksi rakenteellisesti, painoaloiltaan ja profiileiltaan terävämpiä kokonaisuuksia. Varmasti on niin, että myös yliopistoja ja tutkimuslaitoksia tulee näissä talkoissa ravistella ja kehittää. Yhtälö kokonaisuudessaan, ja sen aikataulu, tuntuu kuitenkin kovin mahdottomalta.

Mahdottoman innovatiivisia menetelmiä riittää. Mainitun indeksijäädytyksen lisäksi valtaa pitävien suunnitelmissa on pienentää Suomen Akatemian avustuksia reilulla 10 miljoonalla. Tekesin myöntämää tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoitusta leikataan vajaalla 140 miljoonalla eurolla vuoden 2016 alusta lukien. Nämä molemmat tuottavat suurimman vaikutuksen yliopistojen ja tutkimuslaitosten tutkimusrahoitukseen, esimerkiksi Tekesin leikkausten viedessä noin 100 miljoonaa euroa.

Eikä tässä vielä kaikki. Edelleen uusia innovatiivisia keinoja tukemaan tiedettä ja tutkimusta sekä laajemmin osaamista ovat esimerkiksi kolmannen lukukauden toteutus, alemman korkeakoulututkimuksen työelämälähtöisyyden parantaminen, lukukausimaksujen ottaminen käyttöön sekä yliopistojen erillisrahoituksista luopuminen. Kolmas lukukausi tai viides periodi on ollut käytössä jo kohtuullisen pitkään, työelämälähtöisyyden korostamisella voi olla yhteys osaamisen tason ja syvällisyyden (esim. innovaatiot) laskuun, lukukausimaksut osalle opiskelijoista tuottaa todennäköisesti

korkeintaan laitoksen kahvirahat sekä muista rahoituksista luopuminen puuduttaa ja lopettaa hyviä ydintoimintoja.

Muutamat muut kohdat sivuuttaen voi vain harmitella, miten edellä mainitut tutkimukseen vaikuttavat kohdat riipaisevat. Kyllä euro on nyt ohituskaistalla. Hallinnon tutkimus muiden tutkimusalueiden joukossa saa tietysti osansa kaikesta, vaikka se ei perinteisesti ole ollut tai ainakaan laaja-alaisesti se ei ole ollut esimerkiksi Tekesin rahoituksen piirissä. Rajut tutkimusta lyövät iskut tulee kuitenkin ottaa vastaan, eikä tippua kanveesiin. Hallinnon tutkimuksen tulee olla valppaana ja miettiä väistöliikkeensä, koska kyse on tieteen ja tutkimustyön laadusta, mahdollisuuksista, houkuttelevuudesta ja merkityksestä pidemmällä aikavälillä. Lisäksi jatkossa entistään korostuvat muiden tutkimusta rahoittavien, kansallisten ja kansainvälisten tahojen toiminta sekä yhteydet vaikkapa elinkeinoelämään.

Lopuksi. En ole vielä lomalla juhannuksen alla tätä ikävyyttä kirjoittaessa, vaikka jokunen saattaisi niin luulla. Hallinnon tutkimus lehti toimii hyvin, kiitos ahkerien tutkijoiden ja asiantuntijaverkoston. Onneksi lehden sisältö edustaa asianmukaisesti leikattua ja lehteen valikoitunutta hyvää hallinnon tutkimuksellista sanomaa, jota voi lukea vaikka kesälomalla.

Toivotan kaikille hyvää kesää 2015!

Antti Syväjärvi  
Päätoimittaja